

naar de natiën
gezonden

4. – de sleutelrol van Caesarea

4 december 2025
Nunspeet

opgemerkt tijdens de vorige drie avonden

1. Israël is voorbestemd een (koninklijk-priesterlijke) zegenkanaal voor de natiën te zijn;
2. de prediking van de twaalf in 'Handelingen' is gericht op Israëls bekering en herstel om vandaaruit alle volken te discipelen;
3. met de steniging van Stefanus heeft het Joodse volk ook de opgestane Messias verworpen. Dit markeert tevens de introductie van Paulus als "apostel van de natiën".

na de steniging van Stefanus (Hand.7) volgt...

1. een vervolging van de ekklesia te Jeruzalem en allen werden verstrooid in Judea en Samaria (8:1)
2. beschrijving van Filippus' prediking in Samaria en de kuststrook eindigend in Caesarea (8:40)
3. Paulus' roeping buiten het land,
 - zijn verblijf in Damascus
 - zijn terugkeer naar Jeruzalem en
 - zijn evacuatie via Caesarea naar Tarsus (Hand.9).

Handelingen 10

Petrus' bezoek aan Caesarea

1. geschiedenis vindt plaat ná Paulus roeping in 34 AD en ruim vóór Herodes dood in 44 AD
→ ca. 39/40 AD (ongeveer tien jaar na Christus' opstanding)
2. Petrus was in drie visioenen duidelijk gemaakt om gehoor te geven aan (de Romeinse centurion) Cornelius' uitnodiging om bij hem te komen in Caesarea.
3. Als Petrus bij Cornelius is binnengegaan begint hij te spreken over Jezus Christus en hoe God Hem uit de doden heeft opgewekt >

40 Hem heeft God ten derden dage opgewekt
 en heeft gegeven, dat Hij verscheen,
 41 niet aan het gehele volk...

*zoals Hij wel zal doen wanneer het
 (overgebleven) volk zijn naam zal aanroepen
 Mat.23:39; Hand.3:19-21*

TOYTON	O	ΘΕΟΣ	ΗΓΕΙΡΕΝ	[EN]	ΤΗ	ΤΡΙΤΗ	ΗΜΕΡΑ	ΚΑΙ	ΕΔΩΚΕΝ	ΑΥΤΟΝ
deze	de	God	-(hij)-wekt	in	de	derde	dag	en	-hij-geeft	hem
Hem	_	God	heeft... ..opgewekt	ten	_	derden	dage	en	heeft gegeven	Hij

ΕΜΦΑΝΗ	ΓΕΝΕΘΑΙ
kenbaar	!te-woorden~
verscheen	dat

⁴¹ (...) doch aan getuigen,
die door God tevoren gekozen waren...

*honderden ooggetuigen die unaniem
getuigenis hebben afgelegd*

ΟΥ	ΠΑΝΤΙ	ΤΩ	ΛΑΩ	ΑΛΛΑ	ΜΑΡΤΥΡΙΝ	ΤΟΙΣ	ΠΡΟΚΕΧΕΙΡΟΤΟΝΗΜΕΝΟΙΣ
niet	<i>aan-al</i>	het	volk	maar	<i>aan-getuigen</i>	degenen	<i>tevoren-geselecteerd-zijnde~</i>
niet	aan... ..gehele	het	volk	doch	aan de getuigen	die	tevoren gekozen waren

ΥΠΟ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ
onder	de	God
door	_	God

⁴¹ doch aan getuigen,
die door God tevoren gekozen waren,
aan ons, die met Hem gegeten en gedronken
hebben, nadat Hij uit de doden was opgestaan;

= lichamenlijk en concreet

ΑΛΛΑ	ΜΑΡΤΥCΙΝ	ΤΟΙC	ΠΡΟΚΕΧΕΙΡΟΤΟΝΗΜΕΝΟΙC	ΥΠΟ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ	ΗΜΙΝ	ΟΙΤΙΝΕC
maar	<i>aan-getuigen</i>	<i>degenen</i>	<i>tevoren-geselecteerd-zijnde~</i>	<i>onder</i>	<i>de</i>	<i>God</i>	<i>aan-ons</i>	<i>die^e</i>
doch	aan de getuigen	die	tevoren gekozen waren	door	_	God	aan ons	die

CΥΝΕΦΑΓΟΜΕΝ	ΚΑΙ	CΥΝΕΠΙΟΜΕΝ	ΑΥΤΩ	ΜΕΤΑ	ΤΟ	ΑΝΑCΤΗΝΑΙ	ΑΥΤΟΝ	ΕΚ	ΝΕΚΡΩΝ
<i>-(wij)-aten-samen</i>	<i>en</i>	<i>-(wij)-dronken-samen</i>	<i>met-hem</i>	<i>na</i>	<i>het</i>	<i>-opstaan</i>	<i>hem</i>	<i>van-uit</i>	<i>doden</i>
gegeten... ..hebben	en	gedronken	met Hem	nadat	was	opgestaan	Hij	uit	de doden

42 en Hij heeft ons geboden
het volk te herauten en te betuigen...

alle volken zouden worden gediscipeld (Mat.28),
 maar eerst Israël en daarna de volkeren

- daarom dacht geen van de discipelen eraan om naar de natiën te gaan;
- Petrus kon slechts met moeite worden overtuigd – Goddelijke interventie was nodig;
- en idem de ekklesia te Jeruzalem (Hand.11)

ΚΑΙ	ΠΑΡΗΓΓΕΙΛΕΝ	ΗΜΙΝ	ΚΗΡΥΞΑΙ	ΤΩ	ΛΑΩ	ΚΑΙ	ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΑΘΑΙ
en	-hij-geeft-opdracht	aan-ons	-om-te-proclameren	toē-het	volk	en	-te-betuigen~
en	Hij heeft... ..geboden	ons	te prediken	het	volk	en	te betuigen

⁴² ... dat Hij het is, die door God is aangesteld tot rechter van levenden en doden.

*van levenden: bij zijn parousia
van doden: bij de grote witte troon*

OTI	OYTOC	ECTIN	O	ΩΡΙCΜΕΝΟC	ΥΠΟ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ	ΚΡΙΤΗC	ΖΩΝΤΩΝ	ΚΑΙ
dat	deze	(hij)-is	degene	'bepaald-zijnde~	onder	de	God	rechter	van-levenden	en
dat	Hij	het is	die	is aangesteld	door	_	God	tot rechter	over levenden	en

ΝΕΚΡΩΝ
van-doden

⁴³ Van Hem getuigen alle profeten,
dat een ieder, die in Hem gelooft,
loslating van zonden ontvangt door zijn naam.

= de Schriften > heel de Schrift is profetisch

ΤΟΥΤΩ	ΠΑΝΤΕΣ	ΟΙ	ΠΡΟΦΗΤΑΙ	ΜΑΡΤΥΡΟΥΣΙΝ	ΑΦΕΣΙΝ	ΑΜΑΡΤΙΩΝ	ΛΑΒΕΙΝ
<i>aan-deze</i>	<i>alle</i>	<i>de</i>	<i>profeten</i>	<i> (zij)-getuigen</i>	<i>vergeving</i>	<i>van-zonden</i>	<i> in-ontvangst-te-nemen</i>
Van Hem	alle	_	profeten	getuigen	vergeving	van zonden	dat... ...ontvangt

ΔΙΑ	ΤΟΥ	ΟΝΟΜΑΤΟΣ	ΑΥΤΟΥ	ΠΑΝΤΑ	ΤΟΝ	ΠΙΣΤΕΥΟΝΤΑ	ΕΙΣ	ΑΥΤΟΝ
<i>door de</i>	<i>naam</i>	<i>van-hem</i>	<i>elke</i>	<i>degene</i>	<i> gelovende</i>	<i>tot-in</i>	<i>hem</i>	
door _	naam	zijn	een ieder	die	gelooft	in	Hem	

⁴³ Van Hem getuigen alle profeten,
dat een ieder, die in Hem gelooft,
loslating van zonden ontvangt door zijn naam.

= gelooft (van harte erkent) wie Hij is

ΤΟΥΤΩ	ΠΑΝΤΕΣ	ΟΙ	ΠΡΟΦΗΤΑΙ	ΜΑΡΤΥΡΟΥΣΙΝ	ΑΦΕΣΙΝ	ΑΜΑΡΤΙΩΝ	ΛΑΒΕΙΝ
<i>aan-deze</i>	<i>alle</i>	<i>de</i>	<i>profeten</i>	<i> (zij)-getuigen</i>	<i>vergeving</i>	<i>van-zonden</i>	<i> in-ontvangst-te-nemen</i>
Van Hem	alle	_	profeten	getuigen	vergeving	van zonden	dat... ...ontvangt

ΔΙΑ	ΤΟΥ	ΟΝΟΜΑΤΟΣ	ΑΥΤΟΥ	ΠΑΝΤΑ	ΤΟΝ	ΠΙΣΤΕΥΟΝΤΑ	ΕΙΣ	ΑΥΤΟΝ
<i>door de</i>	<i>naam</i>	<i>van-hem</i>	<i>elke</i>	<i>degene</i>	<i> gelovende</i>	<i>tot-in</i>	<i>hem</i>	
door _	naam	zijn	een ieder	die	gelooft	in	Hem	

44 Terwijl Petrus deze woorden nog sprak,
viel de heilige Geest op allen,
 die het woord hoorden.

= God grijpt in en bevestigt de boodschap

ΕΤΙ	ΛΑΛΟΥΝΤΟΣ	ΤΟΥ	ΠΕΤΡΟΥ	ΤΑ	ΡΗΜΑΤΑ	ΤΑΥΤΑ	ΕΠΕΠΕCΕΝ	ΤΟ	ΠΝΕΥΜΑ	ΤΟ
nog	van-sprekende	de	Petrus	de	uitspraken	deze	-(het)-valt-op	de	geest	de
nog	Terwijl...	...sprak	Petrus		woorden	deze	viel	de	Geest	

ΑΓΙΟΝ	ΕΠΙ	ΠΑΝΤΑΣ	ΤΟΥC	ΑΚΟΥΟΝΤΑC	ΤΟΝ	ΛΟΓΟΝ
heilige	op	alle	degenen	horende	het	woord
heilige	op	allen	die	hoorden	het	woord

45 En al de gelovigen uit de besnijdenis,
die met Petrus waren meegekomen,
 stonden verbaasd,
 dat de gave van de heilige Geest
 ook *op de natiën* was uitgestort,

= zes mannen (11:12)

ΚΑΙ	ΕΞΕΓΓΗΚΑΝ	ΟΙ	ΕΚ	ΠΕΡΙΤΟΜΗΣ	ΠΙΣΤΟΙ	Οσοι	ΣΥΝΗΛΘΑΝ	ΤΩ
en	-(zij)-waren-ontsteld	de	van-uit	besnijdenis	gelovigen	zovelen-als	-(zij)-komen-mee	met-de
En	stonden verbaasd	de	uit	de besnijdenis	gelovigen	al	die... ..waren medegekomen	met

ΠΕΤΡΩ	ΟΤΙ	ΚΑΙ	ΕΠΙ	ΤΑ	ΕΘΝΗ	Η	ΔΩΡΕΑ	ΤΟΥ	ΑΓΙΟΥ	ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	ΕΚΚΕΧΥΤΑΙ
Petrus	dat	ook	op	de	natiën	het	geschenk	van-de	heilige	geest	^(zij)-is-uit-gegoten~
Petrus	dat	ook	over	de	heidenen	de	gave	van de	heilige	Geest	was uitgestort

⁴⁵ En al de gelovigen uit de besnijdenis,
die met Petrus waren meegekomen,
stonden verbaasd,
dat de gave van de heilige Geest
ook *op de natiën* was uitgestort,

*versteld of waren verbijsterd
dit ging tegen alle (Joodse) verwachting in*

*God brak in: Israëls ongeloof zou de poort
naar de natiën openzetten (> Rom.11:11)*

KAI	ΕΞΕΓΓΗΘΕΝ	ΟΙ	ΕΚ	ΠΕΡΙΤΟΜΗΣ	ΠΙΣΤΟΙ	ΟΣΟΙ	ΣΥΝΗΛΘΑΝ	ΤΩ
en	-(zij)-waren-ontsteld	de	van-uit	besnijdenis	gelovigen	zovelen-als	-(zij)-komen-mee	met-de
En	stonden verbaasd	de	uit	de besnijdenis	gelovigen	al	die... ..waren medegekomen	met

ΠΕΤΡΩ	ΟΤΙ	ΚΑΙ	ΕΠΙ	ΤΑ	ΕΘΝΗ	Η	ΔΩΡΕΑ	ΤΟΥ	ΑΓΙΟΥ	ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	ΕΚΚΕΧΥΤΑΙ
Petrus	dat	ook	op	de	natiën	het	geschenk	van-de	heilige	geest	^(zij)-is-uit-gegoten~
Petrus	dat	ook	over	de	heidenen	de	gave	van de	heilige	Geest	was uitgestort

⁴⁶ want zij hoorden hen spreken in tongen
en God grootmaken.
Toen merkte Petrus op:

= in vreemde talen, zie 2:11
"wij horen hen in onze eigen taal
van de grote daden Gods spreken."

ΗΚΟΥΟΝ	ΓΑΡ	ΑΥΤΩΝ	ΛΑΛΟΥΝΤΩΝ	ΓΛΩΣΣΑΙΣ	ΚΑΙ	ΜΕΓΑΛΥΝΟΝΤΩΝ	ΤΟΝ	ΘΕΟΝ
-zij-hoorden	want	hen	ⁱsprekende	in-talen	en	ⁱgroot-makende	de	God
zij hoorden	want	hen	spreken	in tongen	en	grootmaken	–	God

ΤΟΤΕ	ΑΠΕΚΡΙΘΗ	ΠΕΤΡΟΣ
dán	-(hij)-antwoordde	Petrus
Toen	merkte... ..op	Petrus

47 Zou iemand het water kunnen weren,
om dezen te dopen, die evenals wij
de heilige Geest hebben ontvangen?

*niet omdat de natiën dit ritueel nodig hadden,
maar als openlijke erkenning van de Joden dat
de natiën erbij hoorden!*

MHTI	TO YΔΩP	ΔΥΝΑΤΑΙ	ΚΩΛΥCΑΙ	TIC	ΤΟΥ	ΜΗ	ΒΑΠΤΙCΘΗΝΑΙ
toch-niet?	het water	(hij)-kan~	-verhinderen	iemand	van-het	toch-niet	-gedoopt-te-worden
Zou	het water	kunnen	weren	iemand om	_		te dopen

ΤΟΥΤΟΥC	ΟΙΤΙΝΕC	ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ	ΤΟ ΑΓΙΟΝ	ΕΛΑΒΟΝ		ΩC	ΚΑΙ ΗΜΕΙC
dezen	die ^e	de geest	de heilige	-(zij)-namen-in-ontvangst		zoals	ook wij
dezen	die	de Geest	_	heilige hebben ontvangen		evenals	_ wij

48 En hij beval hen te dopen
in de naam van Jezus Christus.
Toen verzochten zij hem
nog enige dagen te blijven.

*geen opdracht aan de natiën om
gedoopt te worden, maar een opdracht
aan de besnijdenis om te dopen*

ΠΡΟCΕΤΑΞΕΝ	ΔΕ	ΑΥΤΟΥC	ΕΝ	ΤΩ	ΟΝΟΜΑΤΙ	ΙΗCΟΥ	ΧΡΙCΤΟΥ	ΒΑΠΤΙCΘΗΝΑΙ	ΤΟΤΕ
-hij-gebiedt	echter	hen	in	de	naam	van-Jezus	Christus	-gedoopt-te-worden	dán
hij beval	En	hen	in	de	naam	van Jezus	Christus	te dopen	Toen

ΗΡΩΤΗΣΑΝ	ΑΥΤΟΝ	ΕΠΙΜΕΙΝΑΙ	ΗΜΕΡΑC	ΤΙΝΑC
-zij-vragen	hem	-te-verblijven	dagen	enige
verzochten zij	hem	nog... ..te blijven	dagen	enige

Petrus' uitleg in Handelingen 15

7 En toen daarover veel verschil van mening rees, stond Petrus op en zeide tot hen: Mannen broeders, gij weet, dat God van de aanvang af...

nl. of de natiën besneden moesten worden en de wet van Mozes houden (15:5)

ΠΟΛΛΗ	ΔΕ	ΖΗΤΗΣΕΩΣ	ΓΕΝΟΜΕΝΗΣ	ΑΝΑΤΑΣ	ΠΕΤΡΟΣ	ΕΙΠΕΝ	ΠΡΟΣ	ΑΥΤΟΥΣ
van-veel	echter	kwestie	wordende~	-opstaande	Petrus	-(hij)-zei	naar-toe	hen
veel	En	verschil van mening	toen daarover...	...rees	stond...	...op	Petrus	en zeide tot hen

ΑΝΔΡΕΣ	ΑΔΕΛΦΟΙ	ΥΜΕΙΣ	ΕΠΙΣΤΑΘΕ	ΟΤΙ	ΑΦ	ΗΜΕΡΩΝ	ΑΡΧΑΙΩΝ
mannen !	broeders !	jullie	(jullie)-zijn-op-de-hoogte~	dat	van-af	dagen	van-de-begintijd
Mannen	broeders	gij	weet	dat	van... ..af	_	de aanvang

⁷ ... mij onder u heeft verkoren,
opdat door mijn mond
de natiën het woord van het evangelie
zouden horen en geloven.

aan Petrus waren "de sleutels" toevertrouwd
en via hem is de poort naar de natiën geopend

- ook al is Petrus een "apostel van de besnijdenis" (Gal.2:7)
- en is alleen Paulus (letterlijk) dóór de poort naar de natiën gegaan

EN	YMIN	ΕΞΕΛΕΞΑΤΟ		Ο	ΘΕΟΣ	ΔΙΑ	ΤΟΥ	ΣΤΟΜΑΤΟΣ	ΜΟΥ	ΑΚΟΥΣΑΙ	ΤΑ
in	jullie	-(hij)-kiest-uit~		de	God	door	de	mond	van-mij	-te-horen	de
onder u		mij... ...heeft verkoren	_	God		door	_	mond	mijn	opdat... ...zouden horen	de

ΕΘΝΗ	ΤΟΝ	ΛΟΓΟΝ	ΤΟΥ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ	ΚΑΙ	ΠΙΣΤΕΥΣΑΙ
natiën	het	woord	van-het	goede-bericht	en	-te-geloven
heidenen	het	woord	van het	evangelie	en	geloven

⁸ En God, die de harten kent,
heeft getuigd door hun
de heilige Geest te geven evenals ook aan ons,

KAI	O	KAPΔΙΟΓΝΩCΤΗC	ΘΕΟC	ΕΜΑΡΤΥΡΗCΕΝ	ΑΥΤΟΙC	ΔΟΥC		ΤΟ	ΠΝΕΥΜΑ	ΤΟ	ΑΓΙΟΝ
en	de	kenner-van-het-hart	God	-(hij)-getuigt	aan-hen	!gevende		de	geest	de	heilige
En	die	de harten kent	God	heeft getuigd	hun	door... ...te geven		de	Geest	_	heilige

ΚΑΘΩC	KAI	HMIN
zo-als	ook	aan-ons
evenals	ook	aan ons

⁹ zonder enig onderscheid te maken
tussen ons en hen,
door het geloof hun hart reinigende.

= besnijdenis en natiën

KAI	OYΘEN	ΔIEKPINEN	METAZY	HMΩN	TE	KAI	AYTΩN	TH	ΠICTEI
en	niets	-hij-maakt-onderscheid	tussen	ons	bovendien	en	hen	<i>in</i> -het	geloof
_	zonder enig	onderscheid te maken	tussen	ons	_	en	hen	door het	geloof

KΑΘΑΡΙCΑC	TAC	KΑΡΔΙΑC	AYTΩN
-reinigende	de	harten	van-hen
reinigende	_	hart	hun

¹⁰ Nu dan, wat stelt gij God op de proef door een juk op de hals der discipelen te leggen, dat noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?

een juk dat nooit voor de natiën was bedoeld

NYN	OYN	TI	ΠΕΙΡΑΖΕΤΕ	TON	ΘΕΟΝ	ΕΠΙΘΕΙΝΑΙ	ZYΓON	ΕΠΙ	TON	ΤΡΑΧΗΛΟΝ	ΤΩΝ
nu	dan	waarom?	!jullie-beproeven	de	God	-te-plaatsen-op	juk	op	de	nek	van-de
Nu	dan	wat	stelt gij... ..op de proef	_	God	door... ..te leggen	een juk	op	de	hals	der

ΜΑΘΗΤΩΝ	ΟΝ	ΟΥΤΕ	ΟΙ	ΠΑΤΕΡΕΣ	ΗΜΩΝ	ΟΥΤΕ	ΗΜΕΙΣ	ΙΧΥΣΑΜΕΝ	ΒΑΡΤΑΝΑΙ
leerlingen	dat	noch	de	vaders	van-ons	noch	wij	-(wij)-zijn-sterk	-te-dragen
discipelen	dat	noch	_	vaderen	onze	noch	wij	hebben kunnen	dragen

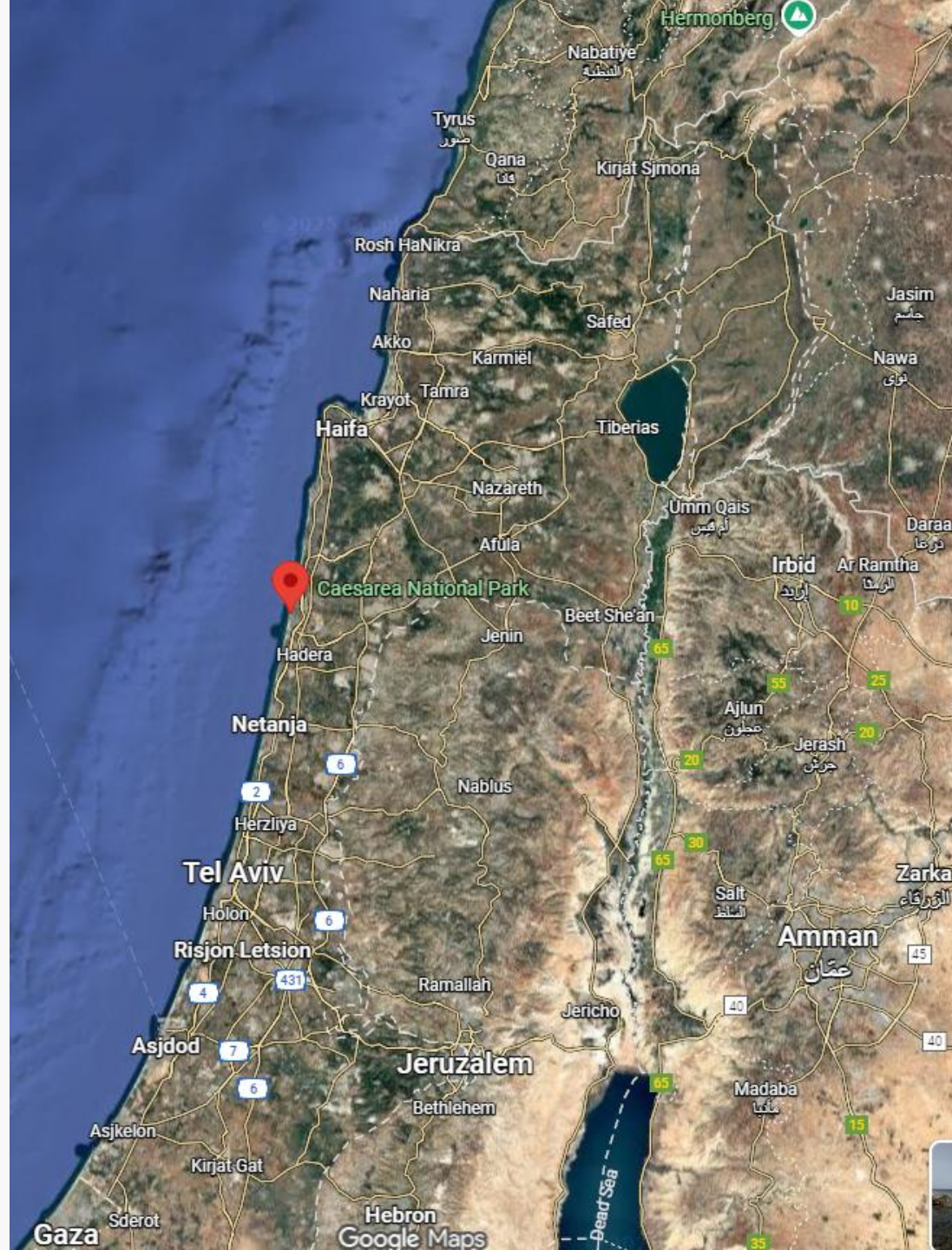
¹¹ Maar door de genade van de Heer Jezus geloven wij behouden te worden op dezelfde wijze als zij.

*niet: zij worden behouden op dezelfde als wij, maar omgekeerd:
zonder besnijdenis of wet*

ΑΛΛΑ	ΔΙΑ	ΤΗΣ	ΧΑΡΙΤΟΣ	ΤΟΥ	ΚΥΡΙΟΥ	ΙΗΣΟΥ	ΠΙΣΤΕΥΟΜΕΝ	ΣΩΘΗΝΑΙ
maar	door	de	genade	van-de	Heer	Jezus	⁊wij-geloven	-gered-te-woorden
Maar	door	de	genade	van de	Here	Jezus	geloven wij	behouden te worden

ΚΑΘ	ΟΝ	ΤΡΟΠΟΝ	ΚΑΚΕΙΝΟΙ
in-overeenstemming-met	welke	wijze	ook-diegenen
op	dezelfde	wijze	als zij

de rol van Caesarea in 'Handelingen'

1. Caesarea is letterlijk en symbolisch een poort: een toegang of doorgang: port/haven
 - officiële naam: Caesarea Maritima (= aan zee)
 - de zee als type van de natiën (volkerenzee)
2. op Jeruzalem na de belangrijkste stad in Judea
3. herbouwd door Herodes de Grote (22-10 v. Chr.) en vernoemd naar de Romeinse keizer Augustus
4. de residentie van de Romeinse prefect - ook Pilatus had daar zijn vaste verblijf)
5. belangrijk tussenstation op vaarroute Alexandrië en Rome
6. Caesarea wordt 18x genoemd in Handelingen >

Caesarea: de poort naar de volkerenzee

1. voordat Petrus in Caesarea de poort openzet, is Paulus reeds (verborgen) via Caesarea naar Tarsus geëvacueerd (9:30)
2. aan Petrus waren de sleutels van het Koninkrijk toevertrouwd (Mat.16:19) en opent daarom de poort in Caesarea voor de natiën (Hand.10)
3. in Caesarea wordt Herodes (als koning der Joden) dodelijk getroffen (Hand.12:19-23)
4. als Paulus na zijn tweede zendingsreis Jeruzalem kort bezoekt, arriveert hij via Caesarea (19:22).
 - als apostel van de natiën heeft hij een boodschap voor Israël ("het heil is naar de natiën gezonden")

Caesarea: de poort naar de volkerenzee

5. Paulus arriveert in Caesarea en ene Agabus voorzegt dat de Joden in Jeruzalem hem zullen gevangennemen en uitleveren aan de natiën (21:8)
6. Paulus wordt onder geheime escorte vanuit Jeruzalem naar Caesarea gebracht, om hem te beschermen tegen de Joden (Hand.23:23,33)
7. Paulus wordt twee jaar gevangen gehouden in Caesarea en daar gehoord door Felix (Hand.24) en Festus (Hand.25) en koning Agrippa (Hand.25/26)
8. Vanuit Caesarea wordt Paulus per schip naar Rome gestuurd om zich voor de keizer te verdedigen (27:1)